

36. seja predsedstva ZKJ

Na Brionih je bila 30. novembra 36. seja predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije, na kateri je imel uvodno besedo predsednik Tito. Po njegovih izjavah se je razvila živahna razprava, ki dokazuje, da sta pismo predsednika Tita in izvršnega biroja ZKJ vzbudila najširši odmev med članstvom ZK in delovnimi ljudmi, ki pričakujejo, da bomo od besed prešli k dejanjem in z vso resnostjo odpravili dosedanje pomanjkljivosti in delu ZKJ.

Po obširni razpravi, ki se je zavlekla čez 20. uro so bili sprejeti tehtni sklepi v zvezi z uresničevanjem nalog akcijskega programa druge konference o ekonomski stabilizaciji in razvoju družbeno-ekonomskih odnosov. Podrobneje bomo o seji in njenih sklepih pisali prihodnjč.

»Usmerniki« Novo mesto

Skromna, vendar prisrčna proslava desetletnega jubileja

V soboto, 28. oktobra, so v tovarniški montažni dvorani, lepo okrašeni, imeli proslavo desetletnice obstoja tovarne, na kateri se je razen malone celotnega delovnega kolektiva, zbralo tudi precej gostov, s strani občine Novo mesto, s strani ZP Iskra, Iskra Commerce, Elektromehanike iz Kranja, ZZA in drugih.

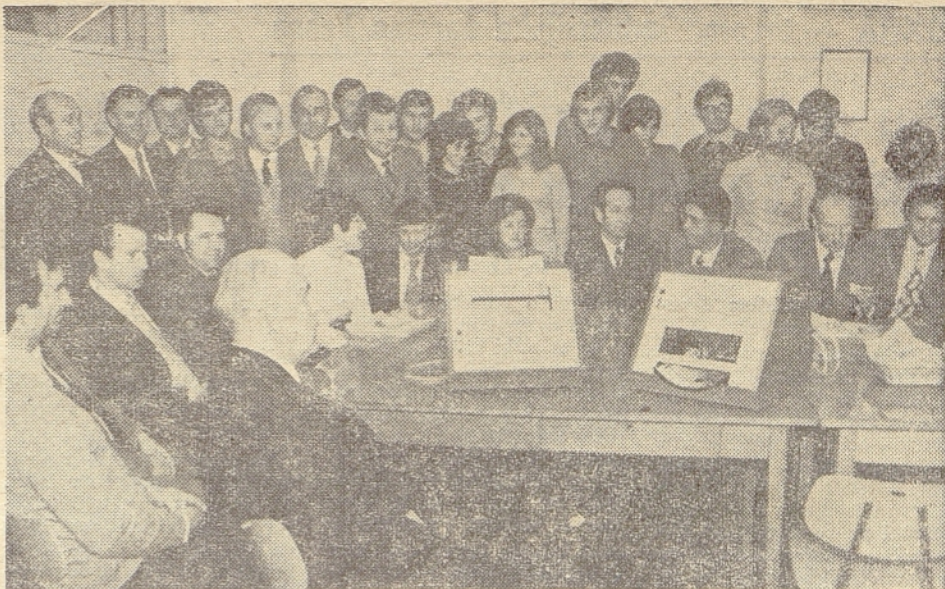
Za uvod v proslavo je najprej zapel moški pevski zbor »Dušan Jereb« iz Novega mesta, slavnostno pesem, ki je ubrano in solidno izvajana ogrela številne poslušalce.

Predsednik delavskega sveta tovarne usmerniških naprav Milan Korče je nato povzel besedo in naprej pozdra-

vil goste in udeležence proslave. Poudaril je zadovoljstvo, s katerim danes delovni kolektiv praznuje svoj jubilej, ko se povsod kažejo vidni znaki napredka in pospešene rasti tovarne.

Direktor tovarne »Usmerniki« Marjan Henigman je nato prav na kratko nanizal najpomembnejša obdobja v življenju tovarne, več pa se je zadržal na njenih prizadevanjih za modernizacijo in tehnološko izpopolnitev ter razširitev proizvodnega programa, s katerim novomeška tovarna že danes pokriva potrebe po napajalnih napravah na jugoslovanskem trgu.

(Dalje na 4. strani)

Udeleženci proslavitve ob izdelani 500-faksimile aparature

Že 500 kvalitetnih faksimile aparatatur

Dandanes se pri sporazumevanju na daljavo vedno bolj uveljavljajo tako imenovane grafične komunikacije, kamor med drugim sodi tudi faksimile aparatura, aparatura za prenos tekstov in slik na daljavo, ki jih že leto dni izdaje tudi Iskra.

V Zavodu za avtomatizacijo je bila l. 1970 formirana razvojna skupina, ki se je lotila razvoja faksimile aparature. Trdo, zahtevno, a tudi vztrajno delo je že v pielem letu rodilo zaželeno sadove in v preteklem letu je že stekla proizvodnja teh aparatatur. Seveda stvar ni tekla tako hitro, kot smo to povedali v enem stavku, a vendar strokovnjaki ZZA so tudi to pot pokazali svojo pravo vrednost.

Proizvodnja faksimile aparatatur teče v »Elektromehaniki« v Kranju in v ZZA. V kranjski tovarni izdelujejo

mehanizme, v ZZA pa elektronski del aparature, medtem ko prodajo, za sedaj šele predvsem za ameriški trg pa opravlja Iskra Commerce.

Ob izdelani petstoti aparaturi so se 30. oktobra v sejni sobi ZZA zbrali k skromni proslavi tega pomembnega delovnega uspeha vsi, ki so in prispevajo k proizvodnji faksimile aparatatur, predstavniki neposrednih proizvajalcev iz kranjske tovarne, ZZA in Iskra Commerce.

Med številnimi, ki so ob tej priložnosti spregovorili o imenovani aparaturi sta go-

vorila tudi glavni direktor ZZA dr. Jože Gogala in predstavnik Iskra Commerce Mitja Tavčar, dipl. ing., predvsem pa g. Alex Lapkowski, predstavnik Iskrinega ameriškega partnerja Victor Graphys.

Medtem ko je Iskra vse doslej izdelane aparature faksimile namenila za ameriški trg, je realno pričakovati, da bo kmalu prišlo dejansko naročilo za l. 1973, ko naj bi dobavila ZDA vsaj toliko kot doslej, če ne celo več teh aparatatur, ki so si glede na kakovost in zanesljivost že utrdile sloves na tem tržišču, upoštevajoč seveda specifične zakonitosti ameriškega trga. Za uveljavitev tega sodobnega izdelka na domačem trgu prav zato še ni bilo veliko storjenega, pač pa se kažejo realne možnosti za njen plasman tudi v nekatere evropske države. In ker interesi v teh državah imajo svoje specifične zahteve, razvijalci ZZA že pripravljajo posebne, tem zahtevam ustrezajoče izvedbe.

Petsto že doslej izdelanih aparatatur, za naše razmere že lep delovni rezultat, pa je šele droben delež na širokem ameriškem tržišču, zato se tu Iskri obetajo še dobri posli.

Iskrine faksimile aparature že uspešno delujejo v palači OZN, v mreži največjih ameriških poročevalskih agencij UPI, AP in drugih, prav tako pa tudi v nekaterih velikih letalskih družbah. Na največji potniški ladji sveta bo ta aparatura skrbela za dnevno dostavo faksimile kopij pomembnejšega svetovnega časopisa za potnike. Odlično pa je prestala trde preizkušnje na zvezi med ZDA, Avstralijo, Tokijem in Hongkongom.

Po svoji tehnološki vrednosti faksimile aparatura nedvomno pomeni vrhunski Iskrin izdelek, ki ima najbogatejšo perspektivo, zato vsi, ki so pripomogli do njene serijske in uspešne proizvodnje, zaslužijo vso pohvalo in najiskrenejšo čestitko za lep delovni uspeh.

—C—

»Aparati« Ljubljana

Komunisti ob pismu

V preteklem tednu sta sekretariat, nato pa še osnovna organizacija ZK v tovarni imeli svoj redni sestanek, na katerem je bila prva točka

dnevnega reda razprava po pismu predsedstva ZKJ in njenega predsednika, tovariša Tita. To pomembno gradivo so člani ZK analizirali predvsem v odnosu na svojo osnovno organizacijo in v odnosu na neposredno okolje, v katerem žive in delajo. Pri tem smo skušali oceniti tudi to, kako izvajamo svoj akcijski program, katerega smo sprejeli in kakšna je družbeno-politična aktivnost posameznih članov in organizacij kot celote. Zavedamo se namreč svoje odgovornosti in odgovornosti celotne ZKJ v sedanjem političnem trenutku, ko je bitka za socialistične odnose in samoupravno organiziranost naše družbe dosegla svoj vrhunec in je predvsem od komunistov odvisno, da bo ta cilj hitreje kot doslej in z manj odstopanji tudi dosežen.

Iz razprav in sklepov, ki so bili sprejeti, moramo povzeti predvsem naslednje:

(Dalje na 6. strani)

Jubilanti desetletnega dela, slikani z generalnim direktorjem ZP Vladimirom Logarjem

Pomanjkanje proizvodnih kapacitet zavira povečanje proizvodnje

Na vprašanje UREDNIŠTVA odgovarja direktor tovarne industrijske opreme Lesce, dipl. ing. **MARIAN LUXA**.

Kako ocenjujete 9-mesečno poslovanje?

Devetmesečno poslovanje je glede na možnosti, ki so podane, še kar ugodno, to kažejo tudi določeni indeksi iz realizacije v primerjavi s preteklim letom. Tako smo npr. izdelali v primerjavi z lanskim letom za 27,5% več, stroški pa so narasli za 22,6 odstotka. Osební dohodki so v primerjavi s prejšnjim letom narasli za 17,9%, pri čemer ni bil kršen dogovor po sporazumu niti naše delilno razmerje. Dohodek je za 28,7 odstotka večji, dobiček pa celo za 79,4%. Rast dobička je posledica odmiranja stare proizvodnje, ki ni bila rentabilna, nova proizvodnja pa raste. V strukturi realizacije je bila lanj pnevmatika prisotna s 67%, letos pa sta pnevmatika in hidravlika udeleženi z 78%, stara proizvodnja pa le s 15%. Prav zato zdaj ni treba pokrivati tiste velike izgube, ki jo je prinašala stara proizvodnja.

Je naročil dovolj?

Kar se tiče ekspanzije je običutna. Kapacitete so razporedane za nekaj manj kot pol leta, na tržišču smo se utrdili, saj imamo že sedaj nekaj dolgoročnih kupcev, se pravi pogodbe, ki naj bi bile realizirane tudi za več let naprej. Še posebno pomembno pa je, da smo v tem zadnjem času koncentrirali ves prodajni kader v tovarni, zato pričakujemo močno dodatno ekspanzijo.

Bistvene težave v proizvodnji?

Proizvodnja se giblje približno po planu, možno je, da bo tako tudi letos ostalo. Da je realizacija za 2% pod planom, je pripisati tudi ozkim grlom v proizvodnji zaradi težke preskrbe z reproductivnim in zaradi težav s kooperanti. Nevšečnost je bila tudi v tem, to je treba še posebej poudariti, da smo poslovali z blokiranim žiro računom, čemur so vzrok nepravilni akceptni nalogi, ki so ostali odprti še po multilateralni kompenzaciji. Blokada se nanaša v glavnem na neplačane anuitete v banki. Obveznosti do dobaviteljev poravnavamo več ali manj tekoče z medsebojnimi in verižnimi kompenzacijami, pri čemer je treba dati računovodstvu vse priznanje. Največje težave pa so v pomanjkanju proizvodnih kapacitet, zato so nove investicije nujne.

Zaradi večanja proizvodnje razmišljate o novih prostorih. So odločitve že znane?

Kar se tiče priprav za gradnjo nove stavbe, je moč reči, da je okvirni elaborat pripravljen, zato so že znani

podatki o potrebnih prostorih in opremi in seveda tudi o denarju, ki bi bil za to potreben. Vse kaže, da je naša branža interesantna, kar potrjujejo tudi številke v elaboratu. Tovarna trenutno nima dovolj finančnih sredstev, saj je šele sedaj uspelo pokriti vse obveze, ki so izhajale iz slabega poslovanja pred začasno upravo. Mi smo v preteklih letih vsako leto odpisovali občutne zneske, da smo sedaj prišli na zeleno vejo, zaradi tega pa kolektiv nima dovolj lastnih sredstev za investicije. Vsekakor je analiza pokazala, da bi bilo ta sredstva možno angažirati na drug način oz. tudi s prodajo stare zgradbe. Če bi do teh sredstev v krajšem času prišli predvidevamo, da bi v prihodnjem letu zagotovili

podrobne načrte in bi začeli z gradnjo. Poudarjam, da je večanje proizvodnih kapacitet nujnost, saj je pomanjkanje teh glavnih ovira za nadaljnjo ekspanzijo.

Kako ocenjujete priprave na prehod v branžni sistem?

Na to vprašanje bi ponovil misel ob pripojitvi k Iskri. Ze takrat smo namreč s simpatijo spremljali tendence, da bi se v ZP formirale branžne divizije in se povežale. To je bilo tudi eden izmed glavnih razlogov, da smo pristopili k Iskri. V tem vidim absolutno perspektivo, tako da skoncentriramo skupne cilje na področju avtomatike in se skušamo plasirati v profesionalni tehniki. Zaradi tega vse zadevne razgovore in akcije pozdravljam in upam, da bo kaj kmalu prišlo do realizacije.

»Aparati« Ljubljana

V letu 1973 nadaljnje povečanje obsega proizvodnje

V tovarni električnih aparatov v Ljubljani predvidevamo za leto 1973 nadaljnji porast obsega proizvodnje. Dinamika tega porasta je še hitrejša kot smo jo predvideli za tekoče leto v primerjavi z letom 1971. Po finančni vrednosti naj bi skupna proizvodnja porasla za 29,78 odstotka. Eksterna proizvodnja naj bi rasla še nekoliko hitreje — 30,59%, od tega proizvodnja za neposredni trg s 30,69%, a prek drugih tovarn Iskre za 8,08%. Pri tem obseg interne proizvodnje zahteva 13,54% povečanje.

Po fizičnem obsegu je porast nekoliko nižji in se giblje za skupno eksterno in blagovno proizvodnjo okoli 26,5%. Takšen rezultat daje predvsem ugodnejša struktura povečanja po posameznih skupinah izdelkov in nekoliko nižja udeležba izvoza, ki je absolutno sicer v porastu, relativno pa nekoliko zaostaja. Vendar pri tem izvoz še vedno predvidevamo v obsegu okrog 18,7% celotnega finančnega obsega eksterne proizvodnje in s tem dokazuje težnje tovarne, da se vključuje v mednarodno delitev dela z največjim možnim delom svoje proizvodne zmogljivosti.

S tem povečanjem obsega proizvodnje se niso izkoriščene vse možnosti, ki nam jih nudi tržišče doma in v inozemstvu. Kupna sposobnost je na področju naše proizvodnje še vedno večja, kot pa smo ji sposobni zadostiti,

Ta podatek je vsekakor zadovoljiv, saj lahko pričakujemo dobro konjunkturo prodaje in nam vsaj po ocenah odpade skrb, da bi bili prišiljeni izdelovati izdelke, ki na trgu ne bi bili iskani in takoj prodani.

Večjo skrb nam pri takšnem povečevanju proizvodnje povzročajo likvidna obratna sredstva. Tovarna bo v mejah svojih možnosti sicer izločila velik del ustvarjenih finančnih sredstev v tekočem letu za obratna sredstva. S tem bomo ublažili del te problematike. Tudi bitka za znižanje zalog in povečanje koeфициenta obračanja, ki smo jo v letošnjem letu uspešno postavili in v njej dosegli vidne rezultate, bo k reševanju vprašanja obratnih sredstev bistveno pripomogla. Vendar to še vedno ne bo dovolj, če ne bomo dosegli tudi rednejšega plačevanja s strani naših kupcev, kjer so doslej vsi naši napori in ukrepi dali najmanjše uspehe. Se vedno se valuta plačevanja veča in ne krajša! Vsaj kar se jugoslovanskega trga tiče, je ta podatek na žalost takšen!

Druga smer nalog, katerim bomo morali v naslednjem letu in nadalje posvetiti večjo skrb, kot smo jo doslej, pa je obrnjena predvsem na področje notranje organizacije in modernejše tehnologije. Kolektiv tovarne aparatov se bo številčno še povečal — tudi to je ena izmed zahtev povečane proizvodnje, sicer ne za tako visok odstotek kot sama proizvodnja,

Posvetovanje o obveščanju v delovnih organizacijah

Zveza novinarjev Jugoslavije in Zveza sindikatov Jugoslavije pripravljata za 9. in 10. november v Ljubljani posvetovanje o obveščanju v delovnih organizacijah, ki sovpada v obdobje dopolnjevanja ustave SFRJ in ustav republik ter pokrajin.

Želja organizatorjev je zbrati na posvetovanje vse delovne organizacije Jugoslavije in to neglede na stopnjo obveščenosti zaposlenih v njih, s čemer bi bilo udeležencem mogoče na osnovi svojih izkušenj in izkušenj drugih delovnih organizacij uspešno načrtovati nadaljnji razvoj notranjega obveščanja, ki je neločljiv del samoupravljanja.

Zveza sindikatov Jugoslavije in Zveza novinarjev Jugoslavije sta se dogovorili, da bo pripravila glavni referat Zveza sindikatov in da ga bo na posvetovanju podal njen predstavnik. Tema bo »Položaj, funkcija in organizacija institucije za obveščanje v delovni organizaciji v duhu ustavnih dopolnil. Poleg te-

ga referata pa bodo na posvetovanju nastopile s svojimi koreferati tudi nekatere delovne organizacije iz posameznih republik in pokrajin, republiški in pokrajinski sveti Zveze sindikatov ter gospodarske zbornice s temami, ki povsem določeno osvetljujejo glavni referat. Vsak udeleženec posvetovanja pa se bo lahko pridružil razpravi, ki bo v začetku ter na koncu plenarna, sicer pa v treh tematskih delovnih skupinah.

Po posvetovanju bo jugoslovanski koordinacijski odbor za razvijanje obveščanja v delovnih organizacijah, ki deluje v okviru Zveze novinarjev Jugoslavije, izdal posebno tiskano publikacijo, v kateri bodo objavljeni poleg glavnega referata vsi koreferati ter na posvetovanju sprejeti sklepi.

Prijave za udeležbo sprejema ZVEZA NOVINARJEV JUGOSLAVIJE, za koordinacijski odbor — 11000 BEOGRAD, Trg Republike 5/III.

endar povečal se bo.

Zato bomo morali še bolj utrditi medsebojne vezi in natančno določiti vse komunikativne poti, točno opisati vse odgovornosti na posameznih delovnih mestih proizvodnega procesa, predvsem na področju priprave, načrtovanja, oskrbe in usmerjanja proizvodnje. Še vedno namreč delamo preveč, vendar pre malo uspešno! Dobra in natančno določena organizacija procesa, točno določene odgovornosti, naloge in pravice (vezane celo na stimulative nagrade in kazni) posameznih nosilcev lahko pri tem zelo pocenijo, ali — če tega ni — podražijo proizvodnjo. Znižanje lastnih stroškov proizvodnje bo moralo postati naša osnovna orožje, ki nam ga nudi prav velikoserijska, oz. celomassovna proizvodnja.

V sestavi te problematike je potrebno poudariti dve smeri reševanja teh nalog.

Na eni strani so tu moderna tehnologija, moderni stroji in moderna, visoko sposobna orodja. To je operativni del naloge. Pri opremljanju proizvodnje, njeni pripravi in usmerjanju pa se moramo čim bolj nasloniti na hitre in točne podatke prek CAOP in na ukrepe, katere bomo na osnovi teh podatkov čim bolj znanstveno in sistematično uveljavljali. To je pa sistemski del naloge, ki po mojem mnenju ni nič manj važen od prejšnjega.

Končni cilj proizvodnje namreč ni samo fizični, ampak v osnovi ekonomski uspeh pri povečevanju proizvodnje, h kateremu moramo stremeti vsi, od delavca za strojem do direktorja. Zato moramo biti o poslovnih uspehih tekoče, točno in sistematično obveščeni, da bomo lahko samoupravno in zavestno dosegali uspehe, ki smo si jih s tako povečanim načrtom proizvodnje v letu 1973 naložili. L.

TOVARNA ELEKTRIČNIH APARATOV LJUBLJANA, SAVSKA C. 3 sprejme takoj na delo

1. VEČ DELAVCEV za delo pri strojih
2. VEČ DELAVK za delo v montaži

Pogoji za sprejem:

1. končana osemletka, odslužen vojaški rok, uspešno opravljeno 2-mesečno poskusno delo, delo v izmenah
2. končana osemletka, starost nad 18 let, uspešno opravljeno 2-mesečno poskusno delo, delo v izmenah

Interesenti naj vložijo prošnje ali pa se osebno zgledajo v kadrovskem oddelku do 10. 11. 1972.

Ob zelo ugodnih rezultatih proizvodnje poslovni uspeh nezadovoljiv

Nadaljevanje konjunktura izdelke naše proizvodnje nam je omogočalo take proizvodne uspehe, kakršne so lahko pričakovali samo največji optimisti. Povečano povpraševanje se kaže na domačem, predvsem pa na tujem tržišču, splošna gospodarska gibanja, predvsem devalvacije in nelikvidnost pa nam hromijo nadaljnji polet, ker nam

s poslabšanjem ekonomičnosti in rentabilnosti ne daje sredstev za prepotrebno razširjeno reprodukcijo.

Spodnja tabela nam kaže indekse proizvodnje, stroškov, povprečnega števila zaposlenih in celotnega dohodka za devet mesecev leta 1972 proti rezultatom istega obdobja lanskega leta.

Delovna enota	Proizvodnja	Stroški	Št. zaposl.	Celotni dohodek
Magneti	105	112	95	103
Keramika	187	136	101	200
Keramični kondenz.	95	142	101	98
Feriti	112	86	69	95
Zarnice	157	165	105	163
Orodjarna	—	117	98	116
Upori	162	149	105	133
Tovarna skupaj	139	132	98	124

Indeksi proizvodnje sami dovolj zgovorno pričajo o naporih, ki smo jih morali vložiti, ko smo povečali izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti, da bi zadovoljili kupce. Uspehi po delovnih enotah so sicer različni, kar je ob neenakih pogojih tudi normalno. V povečevanju proizvodnje vodijo delovne enote Keramika, Upori in Zarnice, dočim imajo v Magnetih in Feritih počasnejši, toda konstanten porast. Nekoliko slabše rezultate ima le enota kondenzatorji, za katere sprva ni bilo zadostnega povpraševanja, sedaj pa, ko se leta izboljšuje, zahteva takopremembo dosedanjega asortimana, da se mu ni mogoče prilagoditi v tako kratkem času. Izboljšanje pričakujemo v IV. kvartalu in v letu 1973.

Finančni uspeh, ki smo ga, ob povečani proizvodnji, pričakovali zaradi zmanjšanja deleža fiksnih stroškov v enoti proizvoda, nam je skoraj v celoti pobralo povečanje cen reprodukcijskega materiala, posebno še tistega iz uvoza. Obrati z manjšim porastom proizvodnje izkazujejo zato celo večje indekse stroškov. Izjemna odstopanja imajo obrati Keramični kondenzatorjev zaradi uvajanja nove proizvodnje in Zarnic. Zaradi povečanja cen surovin, ki so pretežno iz uvoza. Nasprotno pa so v obratu

Feriti stroške izjemno znižali predvsem zaradi dobrega izvrševanja sanacijskega načrta.

Povprečno število zaposlenih se je celo zmanjšalo, ker zaradi nizkih osebnih dohodkov nismo uspeli zaposliti potrebno število novih delavcev, zato smo morali nastalo situacijo reševati z delom v podaljšanem delovnem času.

Celotni dohodek zaostaja za proizvodnjo predvsem zaradi večjega deleža izvoza in nižjih cen.

Ob permanetni nelikvidnosti je bil v obratih stalno prisoten problem pomanjkanja surovin, predvsem tistih iz uvoza. S povečanjem proizvodnje se je zaostroval tudi problem fluktuacije, močno pa se je pokazala tudi nefunkcionalnost skladišč in proizvodnih prostorov v obratih, ki še niso bili rekonstruirani. Na kompleksu Stegne nam ogromno škodo, predvsem na električnih pečeh, povzročajo občasni izpadi električne energije.

Gospodarjenje s sredstvi je bilo relativno zadovoljivo, saj so zaloge na razredu 6 ostale skoraj enake kakor ob začetku leta, ponovno pa so se povečale terjatve in sicer za 22% tako, da je stanje 30. 9. 1972 že 44,034.000 din. Ker imamo obveznosti samo 10,067.000 din, bi ob normalni likvidnosti poslovali še bolj uspešno.

V letošnjem letu smo imeli stalno pomanjkanje delavcev, zato smo opravili kar 156.286 ur v podaljšanem delovnem času. S. 1. 1. 1972 smo imeli zaposlenih 1.752 delavcev, na novo pa se jih je zaposlilo 329, toda od teh je vsak šesti že odšel predvsem zaradi nizkih osebnih dohodkov. Odšlo je tudi 154 delavcev, ki so bili pri nas zaposleni že več let. Zaradi tolikšne fluk-

tuacije nam še vedno primanjkuje vsaj 150 delavcev, da bi delo lahko opravili v rednem delovnem času.

Priučevanje novih delavcev nam povečuje tudi stroške posebno še, če ti odidejo preden bi začeli dosegati poprečne učinke in smo prisiljeni priučevati nove.

Poprečno število zaposlenih v letu 1972 je 1818 delavcev, kar je komaj 98% proti letu 1971.

Struktura zaposlenih po dejanski kvalifikaciji je za 10% nižja kakor jo zahteva delovna mesta. S politiko štipendiranja bomo to stanje postopoma izboljšali.

Pri izkoriščanju delovnega časa imamo dvojne nasprotne gibanje. Povečuje se odstotek neproduktivnega časa od 21,90% na 23,58% in to predvsem zaradi povečanja boleznin. Efektivni čas pa se z vedno večjim delom troši za proizvodno delo, kar se odraža v vrednosti proizvodnje na eno uro efektivnega dela, ki je letos narasla od 41,79 na 62,58 ali za 50%. Pričakujemo, da bo ta odstotek do konca leta še porastel analognu s porastom v IV. kvartalu 1. 1971.

Poprečno izplačani osebni dohodki brez nadomestila za bolezni nad 30 dni, nagrad, regresa in nadur za 182 ur, so znašali za tovarno 1.397 din. Primerjava med mesecem januarjem in septembrom kaže, da so se OD povečali v tem času za 12%. S takim poprečjem še vedno zaostajamo za ostalo industrijo, vendar bi bilo vsako nadaljnje povečevanje, ob takih rezultatih neupravičeno, zato je nadaljnja rast produktivnosti in zmanjševanje stroškov prvi pogoj za povečanje osebnih dohodkov.

S prodajo v višini 89.307.000 din smo plan v celoti dosegli, dokaj visok plan izvoza pa ni bil v celoti realiziran in pričakujemo, da se bo tudi ta do konca leta še povečal. Izvažamo predvsem v Veliko Britanijo, Italijo, Zah. Nemčijo, ZDA in v skandinavske države.

Ker se povpraševanje močno povečuje predvsem za upore in potenciometre pa tudi za ferite in magnetne izdelke, bodo potrebne nove investicije, ki pa jih bomo z lastno akumulacijo težko zmogli. Posebno skrb pri izvozu bo potrebno posvetiti izpolnjevanju dobavnih rokov in kvaliteti, po drugi strani pa tudi cenam in rokom plačila.

Z dohodkom in dobičkom ne moremo biti zadovoljni, saj sta manjša od predvidene. Ob takih splošnih pogojih gospodarjenja tudi do konca leta ne moremo pričakovati kakšnega bistvenega izboljšanja.

M. P.

25 - letnica časopisa GLAS

Oktober 1947. leta je začelo izhajati glasilo socialistične zveze delovnega ljudstva za Gorenjsko — GLAS. Je vsestranski časopis, ki ga berejo ljudje raznih slojev, starostnih skupin in poklicev. Mnogim na Gorenjskem je Glas edini vir informacij, drugim pa je spet dopolnilo, predvsem kot informativni list o lokalnem dogajanju.

Poslanstvo in vloga Glasa neprestano raste, saj je glasilo petih gorenjskih občin. Če ocenjujemo glasilo kot bralci, tedaj je moč reči, da nas je vsestransko seznanjal predvsem z lokalnimi dogajanji, v krajših sestavkih pa tudi o dogajanjih v Jugoslaviji in v svetu, hkrati je bil tudi posrednik važnih obvestil raznih forumov. Če ga ocenjujemo kot podjetje, je moč reči, da je vestno sledil vsem važnejšim dogodkom v vseh naših organizacijah, predvsem v gorenjskem bazenu. Nekateri bi želeli sicer več pogovorov z delavci v neposredni proizvodnji, kar pa je prav gotovo tudi želja vseh sodelujočih pri GLASU. Kot je slišati, bo Glas dobil v januarju novo obliko, s čemer bo pridobil na pestrosti, kar bo še bolj pritegnilo stalne bralce, hkrati pa bo to vaba za nove naročnike.

K pomembni obletnici naše iskrene čestitke! Glas naj še naprej uspešno izpolnjuje svoje poslanstvo na Gorenjskem!

ISKRA - tovarna orodja Ljubljana

Potrebni so večji prostori in izpopolnitev strojnega parka

Delavski svet ZP je tovarni orodja na Stegnah na svojem zadnjem zasedanju naložil, naj izdela program potrebne in možne razširitve svojih zmogljivosti in, da za realizacijo tega programa dobi ustrezno soglasje zainteresiranih tovarn, ki so pripravljene sodelovati pri skupnem vlaganju, bodisi direktno, ali s prevzemom jamstva tovarni orodja za najeta kreditna sredstva pri banki. Tovarna orodja se je te naloge lotila z vso resnostjo in o njenih dosedanjih rezultatih naj spregovori naslednji sestavek.

Tovarna orodja se je najprej pismeno obrnila na vse organizacije ZP Iskra da bi si tako pridobila pregled nad njihovimi potrebami po orodjih. Odziv je bil s strani tovarn ZP zelo dober, saj so nekatere brž povabile predstavnike tovarne orodja na razgovore glede perspektivnega sodelovanja s tovarno orodja. Teko tudi ustrezni razgovori z najmočnejšimi njenimi partnerji, ki pripravljajo pregled svojih potreb za leto 1973.

Že vsi dosednji stiki in razgovori so pokazali, da naše tovarne imajo velike potrebe po orodjih, nadalje pa tudi to, da bi tovarna orodja morala razen svojega standardnega dela na orodjih, svojo dejavnost še razširiti na razne strojne priprave in avtomate, ki jih tovarne potrebujejo za svoje pospešeno proizvodnjo. Slednje odkritje pravzaprav preseneča, na drugi strani pa je jasno, da je kolektiv tovarne orodja tudi strokovno sposoben proizvodnje takih naprav, problem je bolj v pomanjkanju delovnih prostorov in v nekompletnosti strojne opreme orodjarne.

Čprav tovarna orodja trenutno še nima podrobnega pregleda potreb svojih najmočnejših partnerjev, je jasno, da so orodjarske usluge znotraj organizacij ZP Iskra

zelo iskane in, da praj gotovo zanje ni rešitve v tem, da bi si vsaka zase širila in opremljala lastno orodjarno, pač pa bi bila umestna dokončna ureditev centralne tovarne orodja, ki bi z ustreznimi zmogljivostmi zagotavljala potrebne orodje, strojne naprave in avtomate, v solidni kakovosti, sprejemljivih rokih in upoštevala ob soodoben tehnološki napredek na tem področju.

Tovarni orodja so zato potrebni pregledi potreb naših tovarn za daljše obdobje, ne le za sproti. To skušajo doseči z dolgoročnejšimi pogodbami s partnerji. Seveda si tovarna orodja še ob tako natančnem pregledu potreb tovarn ZP za daljše obdobje, sama ne bo mogla zagotoviti sredstev za svojo nadaljnjo izgradnjo, od česar je odvisna realnost pričakovanja, da bo te potrebe naših tovarn tudi lahko izpolnila. Za to bi bilo nujno potrebno sodelovanje organizacij ZP pri financiranju nadaljnje izgradnje orodjarne. Dosedanji stiki in razgovori predstavnikov tovarne orodja v vodstvih naših tovarn so pokazali, da obstaja veliko razumevanje organizacij za težnje tovarne orodja, saj so se ponekod že izrekli za to, da bi bili pripravljeni pomagati pri financiranju dokončne ureditve to-

(Dalje na 7. strani)

**DOPISUJTE
V ISKRO!**

Skromna, vendar pristrčna proslava desetletnega jubileja

(Nadaljevanje s 1. strani)

počasi, vendar zanesljivo pa vse bolj in bolj prodira tudi na zunanji trg. Prav v razširitvi proizvodnega programa in uvajanju nove, sodobnejše tehnologije delovni kolektiv tovarne usmerniških, ali bolje napajalnih naprav lahko z zaupanjem zre v svojo bodočnost. Vse občasne težave, ki jih je tovarna imela, je kolektiv znal prebroditi, zato je ob sedanjih prizadevanjih na področju posodobitve proizvodnje zanesljivo, da bo morebitnim težavam tudi v bodoče kos, zavedajoč se, da gre po pravi, k napredku vodeči poti. Direktor Henigman se je ob desetletnem jubileju zahvalil za poštreno in prizadevno sodelovanje vsemu delovnemu kolektivu, zlasti pa še vsem jubilarom, desetletnikom, katerih delež pri rezultatih tovarne v pretečenem obdobju prav gotovo ni bil majhen.

Slednjič je spregovoril tudi generalni direktor ZP Iskra Vladimir Logar. Tudi njegove besede so izzevle v priznanje delovnemu kolektivu novomeške tovarne, ki, čeprav majhna v okviru ZP Iskra, s svojim delom in deležem le ustvarja in pomaga graditi močno združeno podjetje. V nadaljevanju je generalni direktor nanizal nekaj podatkov o nadaljnji nezadržni rasti združenega podjetja Iskra v naslednjih letih. Pri tem je poudaril, da se mora tako kot vse organizacije ZP tudi novomeški delovni kolektiv še nadalje tako zavzeto truditi in prispevati k skupnim naporom za predvideno ekspanzijo Iskre. Svoja izvajanja je zaključil z iskreno čestitko jubilarom in celotnemu delovnemu kolektivu k njegovemu pomembnemu jubileju.

Predsednik občinske skupščine Novo mesto Avgust Avbar je ob svoji čestitki delovnemu kolektivu in jubilarom desetletnega dela v novomeški Iskri, z zadovoljstvom poudaril, da tovarna usmerniških naprav na področju Novega mesta neprestano dviguje svoj pomen v družbi močnejših delovnih kolektivov. Prav glede na to, da je kolektiv pri dosedanjih kriznih obdobjih z neomajno voljo in zaupanjem težave uspeval prebroditi predvsem z lastnimi silami lahko računamo, da bo tudi pri svojih nadaljnjih načrtih, pri izvajanju svoje pravilne poslovne politike v okviru ZP Iskra, uspeval, nenehno krepil svojo gospodarsko pomembnost in doprinal svoj delež k razvoju novomeškega področja, ki se vse bolj in bolj industrializira in tako ustvarja pogoje za lepše življenje ce-

lotnega prebivalstva tega predela.

Predsednik DS tovarne Milan Korče je nato prečital pozdravno brzojavko, ki so jo delovnemu kolektivu ob njegovem jubileju poslali iz tovarne industrijske opreme v Lescach.

Predsednik delavskega sveta in direktor tovarne sta nato tridesetim članom delovnega kolektiva, ki praznujejo desetletnico svojega šodelovanja v tovarni izročila priznanja in denarne nagrade. Med jubilarji je bil tudi nekdanji, zdaj že invalidsko upokojen direktor tovarne usmerniških naprav Filip Rome, prav tako pa tudi Franc Cotič, najstarejši član kolekti-

va, ki je letos praznoval že 26-letnico svojega vestnega službovanja v Iskri. Žal vsi jubilarji niso uspeli prisostvovati današnji proslavi, ker so se morali odzvati pozivu na vojaške vaje.

Za zaključek je spet zavnela ubrana pesem pevskega zbora »Dušan Jerčič«, s čimer je bila proslava zaključena, člani kolektiva in gostje pa so se iz tovarne preselili v prostore hotela Kandija, kjer je bilo skupno kosilo, nato pa se je razvilo prijetno tovariško popoldne, polno dobre volje, pa tudi za ples so poskrbeli trije veseli tovarniški godci, ki so s svojimi veselimi zvoki še podžgali prijetno razpoloženje. -C-

Priznanje najstarejšemu Iskrašu — Francu Cotiču

»Naprave« Ljubljana

Ugodni rezultati v devetih mesecih

Proizvodnja je presegla lanske leto za 19% in se je približala 30 milj. ND. Ta uspeh je za nas toliko pomembnejši, ker so se v letu 1972 iztekli nekateri izdelki, ki so v preteklih letih pomenili glavino naše proizvodnje (HVT-1, KT-3) ter smo z novimi izdelki v panogi telefonije uspešno nadoknadili nastali primanjkljaj. S približno 10 milij. proizvodnje v panogi telefonije smo uspešno startali na domačem trgu, v naslednjih letih pa bomo morali z močnimi prodajnimi akcijami zagotoviti, da se bo ta panoga razvijala tako, kot to omogočajo naše proizvodne kapacitete, obenem pa terjajo plani razvoja PTT omrežja v državi. »ZP Iskra« tako razširja svoj program z izredno pomembno in perspektivno skupino izdelkov.

V prodaji smo lanske leto rezultat presegli za 35% in dosegli prodajo v višini 47 milj. ND. Smatramo, da je k temu prispeval uspešen zaključek razgovorov z JNA o prodaji nekaterih izdelkov ter povezava s prodajnimi kapacitetami »Iskra-Commerce«. Seveda želimo v prodaji še večjo prodornost in angažiranje in smo zato — sicer ne formalno — združili naše prodajne oddelke z ustreznimi službami »Iskra-Commerce«. Morda si ne obetamo preveč, če trdimo, da se bo taka oblika sodelovanja v prodaji, ko prodajna služba obdrži tesen vsakodnevni stik z vsemi gibanji v tovarni, po drugi strani pa se vključuje v delo in široke tržne poglede močne trgovske hiše, pokazala za uspešno.

Stroški ter osebni dohodki so glede na preteklo leto v porastu. Za osebne dohodke ugotavljamo, da je njihova rast usklajena z rastjo proizvodnosti dela in z določili

družbenega sporazuma, saj so povprečni mesečni osebni dohodki na zaposlenega za 20% večji kot v preteklem letu in znašajo za obdobje od januarja do septembra meseca 1.919 ND neto mesečno.

Močno pa so se povečali materialni stroški, predvsem na račun podražitev pri uvozu materialu, deloma so pa zvišani materialni stroški posledica nekoliko spremenjene strukture proizvodnje in prodaje.

Ostanek dohodka zato ni tak, kot bi želeli, čeprav se je od lani povečal za 25% in presegel 5 milij. ND.

Ob neizpremenjenih prodajnih cenah, ki so pogoj za konkurenčnost na trgu, moramo iskati možnosti za rast dobička v rasti proizvodnje — to nam v preteklih letih ni najbolje uspelo — ter v stalni dejavnosti, katere cilj je znižanje stroškov. Ustanovili smo več delovnih skupin, ki imajo nalogo preprečiti nastajanje previsokih stroškov in znižati tiste, ki so nepotrebnosti.

Dosežene poslovne rezultate smo dosegli s celo nekaj nižjim povprečnim številom zaposlenih (425 zaposlenih), vendar pa vemo, da se bo število zaposlenih povečalo v zadnjih mesecih leta, ko nas čakajo izredno težke naloge na proizvodnih in pripravljalnih delovnih mestih. V septembru in oktobru smo uspeli pridobiti nekaj novih kadrov in zapolniti glavne vrzeli, tako da se sedaj zasedba delovnih mest približuje zahtevam sistemizacije.

Kadrovske službe tovarne pa bo imela težko delo tudi še vnaprej, saj bo treba za izpolnjevanje proizvodnih načrtov še povečati število sodelavcev. Omenili smo namreč že, da nam le povečanje obsega proizvodnje lahko omili vpliv visokih fiksnih

stroškov, tu pa bodo kadri eden od najvažnejših pogojev. Povečanje proizvodnje pa naleti slej ko prej na ovire ob dejstvu, da pridobivanje obratovalnih sredstev ne gre po naših željah. Predvsem nas bo hudo prizadel položaj, ki je nastal ob povečanju prodaje s 3-mesečnim odplačilnim rokom, za tako prodajo pa ne uspemo pridobiti dovolj dodatnih obratovalnih virov.

Tako se vprašanje prevelikih zalog, ki so od lanskega leta narasle za 22%, čeprav so bile že lani previsoke, še zaostreje. Zavedamo se namreč, da ob taki vezavi in

slabem obračanju zalag banka ne bo dajala dodatnih sredstev, pa četudi bi jih imela na pretek.

Ob uspešnem izpolnjevanju proizvodnega plana v zadnjih mesecih smo že precej znižali zaloge nedokončane proizvodnje; tudi pri gotovih izdelkih postopoma normaliziramo zaloge. Manj uspešni pa smo pri zalozah repromateriala, kjer je razčiščevanje prekomernih zaloz najtežje in odvisno od velikega števila drobnih akcij.

Za konec pogledimo še tabelično primerjavo glavnih rezultatov gospodarjenja tekočega in preteklega leta:

Zap. št.	Elementi	1971 III. četrtl.	1972 III. četrtl.	Indeks 1972/1971
1.	Proizvodnja	24.411.673	29.024.052	119
2.	Celotna realizacija	34.673.641	46.766.075	135
3.	Porabljena sredstva	20.456.299	30.117.093	147
4.	Dohodek	14.217.342	16.648.982	117
5.	Pogodb. in zakon. obvez.	1.976.258	1.960.358	99
6.	Osebn. dohodki	8.073.989	9.338.339	116
7.	Ostanek dokodka — akumulacije	4.063.023	5.067.057	125
8.	Povpr. štev. zaposlenih	427	425	100
9.	Povpreč. osebni dohod.	1.593	1.919	120
10.	Povprečne zaloge	46.666.219	57.096.000	122

ISKRA

TOVARNA ELEMENTOV ZA ELEKTRONIKO,
OBRAT FERITI
Ljubljana, Stegne 17

vabi k sodelovanju

STROJNEGA TEHNIKA

za konstrukcijo izdelkov, orodij in naprav.
Praksa je zaželen, ni pa pogoj.

KV DELAVCA ELEKTROSTROKE

za nadzor električnih peči, delo v turnusu.

20 NK DELAVK

za priučičev v montažnem oddelku. Zaslužek cca. 1.200 din. Delo po normi.

2 NK DELAVCA

za priučičev.

Zainteresirane prosimo, da se telefonično, pismeno ali osebno prijavijo na razgovor v tajništvo obrata.

Zapisan modelarstvu

Za danes smo za našo rubriko izbrali Franca Kaučiča, energetika in VD varnostnega inženirja v tovarni elementov za elektroniko. Že šestnajst let vestno in marljivo slušbuje v Iskri, svoj prosti čas pa predvsem posveča modelarstvu. S svojimi letalskimi in avtomobilskimi modeli, vodenimi z radijskim oddajnikom, dosega vidne uspehe na domačih in mednarodnih tekmovanjih. In prav tej njegovi dejavnosti smo posvetili nekaj več prostora.

Tekmovalni model in nekaj pokalov iz bogate zbirke

Franca Kaučič, danes že daleč poznani modelar, se je z modelarstvom začel ukvarjati septembra 1947, kot mlad in navdušen ljubitelj letalskega modelarstva, v okviru modelarske sekcije ljubljanskega Aerokluba. Njegov vzornik je bil dipl. inž. Jože Perhave, dolga leta eden izmed najboljših letalskih modelarjev pri nas.

Že naslednje leto je prvič tekmoval na prvenstvu Ljubljane z jadralnim modelom lastne izdelave, poslej pa menda ni bilo modelarskega tekmovanja, na katerem ga ne bi srečali. Vselej je tekmoval s solidno pripravljenimi modeli in temu ustrezno se je vselej tudi uvrščal v množici solidnih modelarjev.

Ni čudnega torej, če si je Franc Kaučič v svoji modelarski karieri štirikrat priboril naslov republiškega prvaka, z jadralnimi modeli A 2, dvakrat pa z brzinskimi motornimi modelom do 2,5 cm, pri čemer je dosegel največjo hitrost 151 km na uro. Priboril si je v tem času tudi srebrno C modelarsko značko in diplomu modelarskega učitelja.

V letu 1960 se je začel ukvarjati z radijsko vodenimi letalskimi RC modeli (s takšnim modelom si je pridobil srebrno C značko). Na pravo za radijsko vodenje modelov, t.j. sprejemno-oddajno aparaturu, pogonski

mehanizem, akumulator in polnilce zanj — vso to opremo, si je kupil sam, pa čeprav je za to moral zbrati nič manj kot 2.000 nemških mark. Že vsa dotedanja njegova vlaganja, zlasti pa slednje, govore o tem, kako globoko je vseh petindvajset let modelarskega delovanja Franc Kaučič predan tej dejavnosti. Tedaj si je sam nabavil tudi 10 ccm motor za model, za kar je moral odšteti 150.000 dinarjev! In tudi s tem modernim modelom je dosegal odlične rezultate vse do l. 1969, ko se je ogrel za novo zvrst — za radijsko vodene modele avtomobilov formule 1.

Prvi model te vrste si je izdelal in z njim nastopil v propagandni vožnji za novo leto 1970 pred halo Tivoli, na sneženi pisti. Še to leto je na državnem prvenstvu osvojil najvišji naslov, prav tako kot leto pozneje. Na letošnjem državnem prvenstvu je osvojil 4. mesto, zato pa se je na odlično 2. mesto uvrstil 17. septembra, na mednarodnem tekmovanju pod pokroviteljstvom ZP Iskra, na katerem so v Tivoliju poleg naših nastopili še avstrijski in italijanski modelarji. Svoj mednarodni uspeh je potrdil tudi na nedavnem tekmovanju za nagrado Reke, kjer je prav tako zasedel 2. mesto.

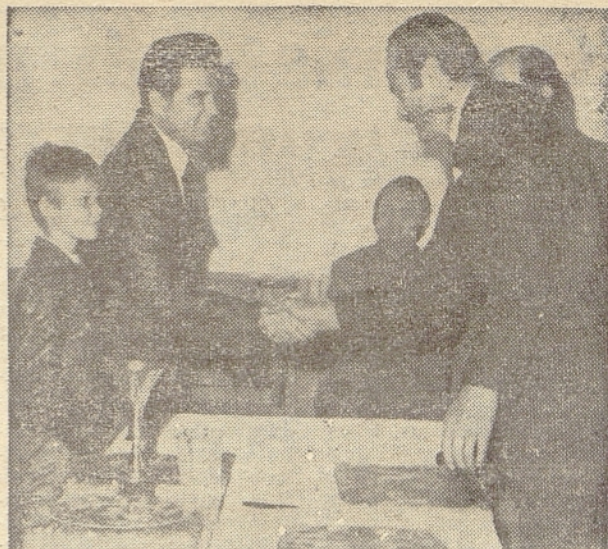
V tej modelarski zvrsti je torej postal prav tak moj-

ster kot prej v letalskem modelarstvu. Pa s tem še nismo povedali vsega. Udejstvuje se tudi v izdelavi in tekmovanju radijsko vodenih in navadnih modelov jadric, pri čemer si je pridobil tudi naziv mednarodnega sodnika.

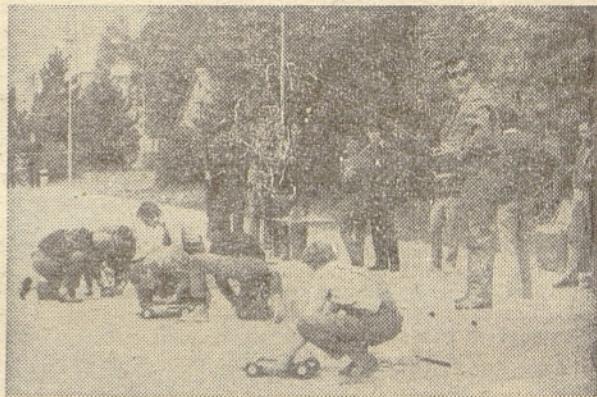
V dolgoletnem modelarskem udejstvovanju si je priboril nad trideset diplom, medtem ko za pokale in lovorjeve venčke niti sam ne ve natanko, koliko jih že ima.

Na tekmovanjih mu kot pomemben član ekipe zvesto pomaga devetletni sin Franci, marljiv in odličen mehanik, ki si je tudi sam že priboril nekaj lepih rezultatov. Sam namreč tekmuje z motornimi čolni na električni pogon in je z njimi že l. 1970 dobil naslov republiškega prvaka. Prav tako uspešen pa je tudi z modelom kombiniranega vozila, t.j. golega podvozja z letalskim motorčkom do 2,5 cm, ki na vrvi v krogu doseže hitrost 122 km na uro. S takšnim vozilom si je Kaučičev sinko priboril naslov pionirskega republiškega prvaka. Skratka — jabolko ne pade daleč od drevesa, slovenski rek, ki v primeru očeta in sina Kaučičev docela drži. Že sin sam ima doslej 17 diplom in 4 pokale za svoje uspehe na modelarskih tekmovanjih.

Franca Kaučič pa v tovarni, kjer je zaposlen nikoli ni stal ob strani. Pogostokrat je aktivno sodeloval tudi v samoupravnih organih tovar-

Oče in sin iz rok sekretarja MOLT Jožeta Mencingerja prejmeta zaslužen priznanje

Model bo vsak hip nared za tekmovanje

ne in v delu sindikalne organizacije. Tu ima še sedaj na skrbi nalogo gospodarja tovarniških športnih rekvizitov in ne nazadnje, aktiven in ploden je tudi član mestne organizacije ljudske tehnike Ljubljana.

Ob vsem tem, kar smo skop povedali o delu Franca Kaučiča, menimo, da je prav če mu za dosežene uspehe v petindvajsetletnem modelarskem udejstvovanju iskreno čestitamo tudi mi.

-C-

Na nedavnem tekmovanju na Reki: temeljita priprava modela pred prvo vožnjo

Komunisti ob pismu

(Nadaljevanje s 1. str.)

Osnovna organizacija ocenjuje, da je samoupravna organiziranost v tovarni pravno-formalno v redu, da pa se bomo morali za vsebino samoupravnih odnosov še kako trdo izboriti. Ugotavljamo namreč, da se tudi še tako dobro organiziran sistem samoupravnih organov v bistvu odmika od neposrednega upravljalca in, da je povezoval članov samoupravnih organov s svojimi volilci prevečkrat zelo rahla, ali pa je sploh ni. Zato člani samoupravnih organov glasujejo in sprejemajo sklepe brez dogovora z neposrednimi proizvajalci, le-ti pa vse manj in manj čutijo svoje samoupravljalске pravice in dolžnosti. Velik delež pri tem ima tudi nizka družbeno-politična zavest in strokovna usposobljenost na področju samouprave, tako pri članih samoupravnih organov, kot pri osnovnih upravljalcih.

S tem v zvezi je osnovna organizacija sklenila, da bo to problematiko še podrobneje obdelala na svojem naslednjem sestanku, ko bo obravnavala program samoupravnih organov in samoupravne odnose kot posebno točko dnevnega reda. Krepitev samouprave, predvsem po njeni vsebini, pa je že sprejeta naloga, posebno pri tistih članih ZKS, ki v samoupravnih organih delujejo.

Gospodarska gibanja v tovarni so komunisti ocenili kot ugodna, vendar smo se tudi na tem področju dotaknili problematike, ki jo tako nagla in obsežna rast proizvodnje nosi s seboj.

Na tem področju bodo naloge tudi izredno zahtevne, saj se moramo preveč pogosto spoprijemati z odnosi in gibanji, na katere težko vplivamo v tovarni sami in so predvsem posledica stanja v celotnem jugoslovanskem gospodarskem prostoru. Zato stojimo znova in znova pred vprašanjem, kako in koliko povečati proizvodnjo, da bo na eni strani zagotovljena materialna in socialna varnost članov kolektiva, da pa bomo hkrati lahko tudi v medsebojnih in tovariških odnosih zagotovili predvsem humane, kulturne in tovariške vrednote, katerim bo potrošniška miselnost le sredstvo, ne pa cilj.

Standard ne pomeni samo materialnih dobrin, pač pa — in predvsem — socialno in kulturno urejene družbene odnose, v katerih lahko materialna dobrina pomeni več, kot pa samo trenutno zadovoljitev človekovih potreb. Na tem področju se bomo morali komunisti spoprijeti s tehnokratskim obravnavanjem človeka v proizvodnem procesu, čeprav se pri tem zavedamo, da je zaradi družbenega značaja proizvodnje tudi tu potrebno z organiza-

cijo podrediti osebni interesu celote. Vendar menimo, da prav boljša in popolnejša organizacija tovarne, modernejša tehnologija, modernejši stroji in orodja, lahko pripomorejo k temu, da bomo ob manjših naporih naredili več in bolje, s tem pa našli tudi načine in čas za humanizacijo odnosov, ki so temelj socialistične družbe.

Pri svojem delu — zavedajoč se stanja prav vseh družbeno-političnih odnosov v naši družbi, pa se bomo neizogibno srečevali tudi s silnicami, ki bodo politiki ZK nudile različne, predvsem pa razredne, malomeščanske in birokratske odpore. Tu bo morala osnovna organizacija bolj kot doslej strniti svoje vrste, jih idejno in akcijsko obenotiti ter predvsem v svojih vrstah počistiti nedejavnost in oportunistično navlako.

Anketa, katero smo po akcijskem programu izvedli v osnovni organizaciji, nam bo nudila dragoceno gradivo za ureditev svojih vrst. Poleg tega je osnovna organizacija postavila tudi posebno komisijo, ki naj tako znotraj organizacije kot v tovarni kot celoti, osvetli posamezne napake in odstopanja ter prek samoupravnih organov, družbeno-političnih organizacij in vodstva tovarne začne bitko za odstranitev teh napak in tudi za ustrezne sankcije, če bo to potrebno.

Posebno poglavje pri tem bo vsekakor družbeno-politična odgovornost tistih članov ZK, ki so organizacijo na tak ali drugačen način zaradi svoje nedejavnosti, ali pa zaradi svojega političnega stališča, zapustili.

Tudi na področju kadrovanja je osnovna organizacija sprejela več sklepov, s katerimi bomo skušali utrditi socialistične družbeno-politične odnose v tovarni. Posebno skrb bomo morali pri tem posvetiti novo sprejetim članom kolektiva, da bodo ustrezno seznanjeni z organizacijo delavskega samoupravljanja v tovarni in z vsemi družbeno-političnimi dejavnostmi. Zato bomo morali več skrbi kot doslej posvetiti prav informiranosti in vzgoji članov kolektiva, tako prek sestankov, seminarjev in tiska, kot tudi prek vseh družbeno-političnih organizacij v tovarni.

Posebno skrb bomo nadalje morali posvetiti mladini, zato je osnovna organizacija tudi formirala aktiv mladih komunistov, ki naj pri delu z mladino odigra svojo družbeno-politično vlogo. Ugotovitev, da je bila v splošni vzgoji doslej premalo zastopana marksistična miselnost, se odraža posebno pri mladini. Zato bomo morali komunisti v svoji vsakodnevni praksi popraviti marsikaj zamujenega, posebno pri mladih, ki svoj pogled na svet in družbo, v kateri žive, šele oblikujejo.

Minul sestanek, prav tako pa tudi sestanek, katerega predvidevamo v novembru kjer bomo obdelali rezultate ankete in pa program samoupravnih organov, nudita komunistom v tovarni električnih aparatov dragoceno gradivo za akcijo in za izvajanje linije, ki jo je pred komunisti kot posameznike in pred vse organizacije ZK postavilo pismo predsednika Tita.

-at

»Naprave« Ljubljana

Anketa o zanimanju mladih

V zvezi s sklepom 1. seje predsedstva TK ZMS ISKRA Naprave je bila med mladino izvedena anketa, ki je imela 12 vprašanj. Z odgovori naj bi ugotovili, kaj našo mladino najbolj zanima. Komisija je proučila odgovore v anketi in ugotovila naslednje:

— bilo je podeljeno šestdeset anketnih listov mladinkam in mladincem v proizvodnji, od teh je bilo izpolnjenih in vrnjenih petdeset;

— 61 % anketiranih se zanima za možnost dopolnilnega izobraževanja, kar daje slutiti, da kadrovske oddelke ni storil vsega potrebnega za pravilno in pravočasno informiranje mladine o možnostih in potrebah tovarne po dopolnilnem izobraževanju zaposlenih;

— 84 % anketiranih si želi spoznati proizvodni program in izdelke naše tovarne, saj kljub temu, da delajo v tovarni že določen čas, niti ne vedo, kakšni so naši končni izdelki in kje so uporabni;

— 43 % anketiranih je izrazilo željo, da bi sodelovali v samoupravnih organih, kar je pravzaprav zelo velika številka, če vzamemo, da je od anketiranih mladink in mladincev samo eden član ZK in, da je izrazilo željo postati član ZK kar 12 % anketiranih;

— 98 % anketiranih meni, da mora mladinska organizacija bolj aktivno in agilno delovati v samoupravnih organih preko svojih predstavnikov in se zavzemati za reševanje problemov mladih;

— 70 % mladih je pripravljeno sodelovati pri prostovoljnih delovnih akcijah, še posebno pri izgradnji rekreacijskih objektov za tovarno;

— 90 % anketiranih se je pripravljeno udeleževati na športnem področju, raznih tekmovanjih v okviru tovarne ali pa v okviru mladine celotnega podjetja;

— 98 % anketiranih meni, da bi bilo koristno spoznati čim več ISKRINIH tovarn in obratov, še posebno pa tistih, s katerimi ima naša tovarna tesne poslovne odnose;

— 74 % anketiranih je izjavilo, da je pripravljeno aktivno sodelovati v TK ZM;

— Anketirani smatrajo da morajo biti sestanki predsedstva TK ZMS ISKRA Naprave dostopni čim večjemu številu mladih. Na teh sestankih naj bi po možnosti prisostvovali tudi predstavniki drugih družbeno-političnih organizacij in tudi direktor.

Menijo, da bi bilo potrebno proučiti možnost organiziranja izletov, katerih stroške bi poravnali udeleženci sami. Potrebno bi bilo več storiti za urejene delovne razmere in pogoje zaposlenih, kajti samo tako bo mogoče doseči boljše rezultate poslovanja in s tem večje osebne dohodke zaposlenih, še posebno mladine v proizvodnji.

Združitev skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov

Ko govorimo o združevanju Skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov, moramo imeti pred seboj nekaj dejstev, ki so značilna in pomembna bodisi za vso Slovenijo, bodisi za Gorenjsko. Na združitev obeh zavarovanj je treba gledati iz zgodovinskega vidika tako glede na razvoj Gorenjske kot glede na razvoj naše republike. Pred pol stoletja je prevladoval na Gorenjskem izključno kmečki življ, ki je predstavljal zaledje delovne sile za nastajajočo industrijo v stari Jugoslaviji. Vsi se še dobro spominjamo, da je bil v času narodnoosvobodilne borbe kmet tisti, ki je našim osvobodilnim enotam ne samo materialno pomagal, ne samo da je s svojim obstojem omogočil nastanek in uspešen razvoj NOB, temveč je tudi sam aktivno, skupaj z delavci in ostalimi udeleženci NOB sodeloval v naših enotah in tako na oba načina omogočil uspešno vodenje in zmagoviti konec NOB ter izvedbo revolucije. Nič manjša ni bila vloga kmetov po osvoboditvi. Vemo, da takrat nismo imeli kmetijskih posestev v socialističnem sektorju, niti ni bila razvita industrija. Vse to je bilo šele v razvoju. V časih, ko sta nam tako zahod kot vzhod zaprla vrata pomoči, smo bili tako glede prehrane kot glede izvoza odvisni predvsem od naših kmetov. Dejansko smo se takrat izvele iz težav na račun kmetijske proizvodnje in kmetov in na račun naše surovinske baze, ki je bila deloma spet kmečka, to se pravi posek in izvoz lesa, deloma pa rudarskega značaja. Osnovno težišče našega ekonomskega razvoja po osvoboditvi je bilo predvsem v največji možni meri indu-

strializirati in elektrificirati našo državo. Vse to pa je zahtevalo izredne napore tistega dela prebivalstva, ki je že delal v industriji kot tistega, ki je bil izven industrije. Jasno je, da smo v teh ekonomskih težavah in zaradi industrializacije in elektrifikacije usmerili vse sile, predvsem v razvoj teh dveh ključnih področij. Zaradi tega je prišlo do zaostajanja kmetijske proizvodnje, tako socialističnega sektorja, še bolj pa zasebnega in da je bil rezultat takega položaja slaba ekonomska moč individualnega kmeta, kar skušamo šele v zadnjih letih popravljati na ta način, da bi kmet povečal svojo ekonomsko moč in dejansko postal tržni proizvajalec z individualnimi sredstvi za proizvodnjo. Na ta način pridemo do tega, da so danes pravzaprav tako delavci kot kmetje proizvajalci

v samoupravni družbi, v kateri si ne moremo zamišljati ne enega ne drugega brez medsebojnega sodelovanja in prizadevanja za čim večji napredek tako v kmetijstvu kot v industriji.

Prav tako je zato tudi pomembno z vidika enotnega obravnavanja s strani zdravstvene službe, da imata obe skupini, ki sta sedaj ločeni v pogledu pravic iz zdravstvenega zavarovanja, enake pravice in da ju zdravstvena služba tako s preventivnimi kot s kurativnimi akcijami obravnava enotno kot prebivalce z enakimi pravicami. Spričo hitrega razslojevanja zaradi izrednih potreb po delovni sili v industriji so nastali na našem podeželju določeni problemi. Danes imamo ekonomske perspektive niti vrsto opuščenih kmetij, kjer živijo bodisi ostareli kmetje oz. ljudje, ki nimajo nobene moči za normalno kmetijsko proizvodnjo. Ta problem kar zadeva zdravstveno zavarovanje v bistvu rešujejo kmetje sami oz. sklad zdravstvenega

razpisuje
naslednji vodilni delovni mesti:

vodje kadrovsko splošnega sektorja

POGOJ: visoka ali višja izobrazba pravne ali upravne smeri ali višja šola za organizacijo dela, s 5-letno prakso

vodje finančnega sektorja

POGOJ: visoka ali višja izobrazba ekonomske smeri s 5-letno prakso, ali ekonomski tehnik s 10-letno prakso v industriji.

Kandidati naj ponudbe s potrebnimi dokazili pošljejo na naslov: ISKRA — Avtomatika Ljubljana-Pržan, Cesta Andreja Bitenca 68, pošta 21210 Ljubljana-Sentvid. Ljana — Sentvid.

Razpis velja 15 dni po objavi v časopisu.

Koroška včeraj, danes, jutri...

Popoldne na Koroškem

V sredo je bil lep sončen dan. V premišljevanju, kaj bi počel popoldne, me zmoti prijatelj Marjan: »Kaj, ko bi skočili na Koroško? Vili in Pavle bi šla tudi z nama.« Seveda sem bil takoj za to, saj me Koroška že vse življenje privlači z neznanom silo, katere ne znam razložiti. Pridobil sem si veliko prijateljev med brati onstran Karavank.

Minilo je le dobre tri tedne odkar sem bil zadnjič pri njih. Bila je veličastna proslava 60-letnice pevskega zbora »Danica« iz Sent Vidà v Podjuni, kjer je bilo zbranih več kot tisoč Slovencev. Vsi so peli in govorili po »slovenje«. Prek 100 pevcev je prepevalo čudovite koroške narodne in umetne pesmi. Počutil sem se kot bi bil na slovenskem taboru pred 100 leti. Dva dni pred to proslavo so postavili tudi prve dvojezične krajevne napise, kar nam je dalo upanja, da se Slovencem na Koroškem le obetajo boljši časi.

Tri tedne v našem življenju ne pomeni mnogo. Toda ti trije tedni so v življenju koroških Slovencev prinesli težke dneve preizkušnje in ponovitev nacističnih dejanj.

Po teh dogodkih smo s čudnimi občutki brželi proti Ljubljani. »Wohin gehen Sie?« In Klagenfurt?« je spraševal avstrijski policaj, čeprav pred temi dogodki teh vprašanj nismo bili vajeni. »Na izlet gremo!« je odgovoril Vili po slovensko. Nehote sem pomislil na vse tiste naše »turiste«, ki se vozijo v Celovec

in v polomljeni nemščini kupujejo za velike denarje v najbolj nemškutarskih trgovinah. Popivajo v nacističnih kavarnah ter zapravljajo denar in ugled našega delovnega človeka in zavednih koroških Slovencev.

Ko pride takšen »turist«, ki se posiljuje z nemščino tudi v lokalih, ki te radi postrežejo tudi če govoriš slovensko — domov, se vprašuje, kje so sploh Slovenci, ko pa nikoli nobenega ne sreča... O sveta preproščina! In vendar tu živi in dela okoli 80.000 Slovencev. Ti so združeni v dveh organizacijah: v Zvezi slovenskih organizacij, ki je socialistično usmerjena in Narodnem svetu koroških Slovencev, ki združuje rojake, ki se prištevajo h krščanski demokraciji. Vsaka organizacija izdaja svoj časopis in ima svoje prosvetne, športne in gospodarske organizacije; imajo tudi svojo slovensko gimnazijo v Celovcu, ki jo obiskuje 400 dijakov in srednjo kmetijsko šolo v Podravlju.

Kaj zavedni Slovenci vse žrtvujejo zato, ker so Slovenci, kažejo naslednja dejstva: Gostilničarju Janezu Wutteju so razbili okna, ker je v intervjuju povedal jasno, da je bil partizan, da je Slovenec, da imajo Slovenci slabo plačane službe, da jih radi odpustajo, da kmetije ne dobijo posojila za modernizacijo svoje kmetije (zato slovenska posestva kopnijo kot spomladanski sneg, slovenski kmetje pa odhajajo v Nemčijo in Švico), da jih na vsakem koraku zmerjajo s »čuši« — svinjami, da jih fizično napadajo kot so dr. Dumpeljnika. Zakaj?

Sredi Borovelj, za katere pravijo, da so najbolj nemške na spodnji strani Drave, smo ugotovili, da je trgovina na strani kupca, čeprav govoriš v slovensčini. Vozili smo skozi Kotmaro vas, Bilčovs, Velinjo vas, Bistrico, Sent Jakob. Tam, kjer je bil pred štirinajstimi dnevi smerokaz v slovenskem in nemškem jeziku proti Svatanu, domu Miklove Zale, je danes zevala praznina. Ko se je sonce sputilo za Golico in Dobrač smo se obrnili. Seveda ne bi bili Kranjci, če ne bi zavili v gostilno, takšno, ki ima tudi na pročelju to napisano — po slovensko.

»Dober večer!« pozdravimo veliko omizje, kjer so sedeli možje različnih starosti. Bili so prijatelji: Hanzej, Mihi, Franci, Foltej in Šimi, sami zavedni Slovenci. Prisideli smo. Beseda je dala besedo in že smo bili v elementu.

»Več avtobusov je peljalo tod mimo v nedeljo; sami rjavosrajčniki kot štirintridgešeta,« pripoveduje Mihi, ki je to doživel in preživel. »Poglejte, takšne letake so

trosili in jih vsiljevali vsakomur.« Pogledam na hitro: »Koroška mora ostati nemška... Jugoslovanci bi vas umorili in oropali... Beraška svojate« itd. Kako so pričevali vsakega. Nekateri Slovenci so jim nasledili. Sedev je spomladi še nastopal v slovenski igri, zdaj pa hodi izzivat gostilničarja kdaj bo potreben »potni list« in kdaj bo obesil zvezdo na gostilno. Ali pa kapetan nogometnega moštva v Bilčovsu, ki je zavrnil pokal, ker je bilo posvetilo napisano v obeh jezikih. Slovenec, da malo takih, celotne Gure hodijo k njemu gledat televizijo, ker edini v Rožu sprejema Ljubljano, zdaj pa...«

»Poglejte, kako so pretepli dr. Dumpeljnika v Sinči vasi,« pravi Foltej, »in kaj je storil sodnik nogometne tekme pri Gospe Sveti? Pred tekmo je dejal kapetanu slovenskega atletskega kluba, ki je tam gostoval, da bo smatral za prekršek vsako spregovoreno slovensko besedo.« »Veste,« pripoveduje Hanzej, »ti napisali so bili samo povod. Po vsej sili, hočejo vreči socialistično vlado, ki je prva res nekaj napravila, čeprav zelo malo, kar piše v mirovni pogodbi. Res smo veseli, da ste nas v Jugoslaviji tako podprli. To povejte vsem! V teh dneh še pogosteje prihajajte k nam! Potrebni so nam vaši obiski, brez vas smo res obsojeni na propad.«

Nemo smo poslušali. Tedaj se oglasi stari Šimej: »Jaz sem star komunist, moj oče in strici so bili tudi komunisti — delavci. Ob plebiscitu so se borili proti Jugoslaviji, toda ne proti slovenskemu narodu, temveč proti monarhiji. Kajti Avstrija je bila republika, Jugoslavija pa monarhija. Če bi glasovali danes, bi bilo drugače. Po drugi strani pa sem bil delavec, zato so se med vojnama Slovenci sami izločili, ker so menili, da je lahko le kmet Slovenec. Zato sem bil 28 let v tujini, med vojno v Dachau pa kljub temu slovensko govorico nisem pozabil. Moj oče je bil Slovenec, jaz sem tudi Slovenec,« je ponavljal, »in če bi imeli 1918. leta Tita, bi prav gotovo živeli skupaj.«

Se in še bi poslušali, vendar nas je drugi dan čakala služba. Preveč misli je bilo, predvsem pa besede slovesa, ki nam jih je namenil Hanzej: »Naša tabla je visela samo osem ur; spet jo bomo obesili in tudi zastražili! Pelj smo slovensko, pa smo zaradi Hitlerja morali utihniti, toda še bomo peli in govorili po »slovenje.« Preprosto zato, ker smo Slovenci!«

Verjamem jim. Ne bodo se uklonili, ker je njihova zavest močnejša od nasilja.

T.R

Potrebni so večji...

(Nadaljevanje s 3. strani)

varne orodja. Tako na primer je tovarna orodja s tovarno avtoelektričnih izdelkov v Novi Gorici že sklenila dolgoročno pogodbo za dobavo orodja in strojnih delov s tem, da obe podpisnici skupno načrtujeta nadaljnji razvoj tovrstnih zmogljivosti tovarne orodja.

V kolikor so že znane potrebe organizacij ZP po orodjih za leto 1973 pa je že tudi jasno, da bi tovarna orodja za tolikšno proizvodnjo že sedaj morala vsaj za tretjino povečati svoje dosedanje delovne prostore in izpopolniti obstoječi strojni park.

Po vsem tem je jasno, da je tovarna orodja za organizacije ZP zanimiva in potrebna,

na, vendar sama (glede na počasno obračanje vloženih sredstev) ni sposobna za investiranje, pač pa bi pri tem morale pomagati vse tiste delovne organizacije ZP, ki so glede na svoje potrebe po orodjih in strojni opremi najbolj zainteresirane za to, da imamo močno tovarno orodja.

Zeleti bi bilo, da bi pri tem ne ostalo le pri razumevanju na papirju, pač pa bi se le-to tudi v praksi čimprej uveljavilo, ker bi nam vsakršno odlašanje na tem področju prav gotovo povzročalo posledice, zlasti še, če upoštevamo nadaljnjo ekspanzijo Iskre v naslednjih letih, ki bo potrebe po orodjih le še povečala. —C—

zavarovanja kmetov. Ta problem je morda za marsikoga nepomemben pa tudi neznan. Podatki pa kažejo kako visoko je število kmetijskih zavarovancev, katerih katastrski dohodek je izpod 3.000.— din. Na takem posestvu se ni mogoče niti preživljati, kaj pa še plačevati prispevke za zdravstveno zavarovanje, za pokojninsko zavarovanje, prispevek občin in ostale obveznosti. Zavarovanci sklada zdravstvenega zavarovanja kmetov so spričo tega problema že večkrat zahtevali, naj se z zakonom o zdravstvenem zavarovanju točno določi status kmeta, ker so hoteli na ta način doseči, da bi vsi zavarovanci z izpod 3.000.— din katastrskega dohodka izpadli iz zdravstvenega zavarovanja kmetov in da bi širša družbena skupnost prevzela riziko za zavarovanje te kategorije prebivalstva. Toda na ta način se ta problem od sedaj ni reševal, pač pa tako, da so skupščine občin in republike prispevale del sredstev za socialno ogrožene kmete. To je eden od nadaljnjih socialnih razlogov, ki govori v

prid temu, naj bi se breme zavarovanja določenih kategorij našega prebivalstva preneslo na riziko širše družbene skupnosti.

Končno, kar velja predvsem za nas na Gorenjskem. Če govorimo o združitvi obeh skladov in če razpravljamo o edini možni varianti t. j. da se obremenitev kmetijskih zavarovancev zaradi izenačenih pravic v zdravstvenem zavarovanju ne poveča, potem znaša razlika za ta namen 1.600.000 din, kar predstavlja povečanje stopnje prispevka za zdravstveno zavarovanje za 0,08 %. Ta izenačitev pravic in združitve skladov iz ekonomskega vidika sploh ni problem. Iz gorenjske perspektive je ta združitev popolnoma utemeljena, kajti na Gorenjskem imamo tako malo kmetijskega prebivalstva, da predstavlja to le še okras te pokrajine in če hočemo, da nam ta dekoracija ostane in postane dejanski proizvajalec v kmetijski proizvodnji, potem moramo tudi s takim ukrepom kot je izenačitev pravic v zdravstvenem zavarovanju in kot je uvedba po-

kojninskega zavarovanja dati mladim, ki rastejo danes na našem podeželju, pogled v prihodnost, ki bo na vsak način lepša kot je bila njihovih staršev. Poleg tega je v interesu vse družbene skupnosti naše republike in celotne Jugoslavije, da se mreža individualnih kmetijskih proizvajalcev obdrži in ojača posebno tudi v hribovitih predelih naše regije. Kmetje so bili in bodo v bodoče še bolj važna postavka v konceptu splošnega ljudskega odpora v slučaju potrebe in zato je nujno, da jim ta družbena skupnost zagotovi take pogoje za življenje in delo, da bodo z veseljem in zavestjo sodelovali kadar in če bi bilo potrebno. Skratka, treba je zagotoviti, da se bodo tisti, ki se bodo odločili za kmetijsko proizvodnjo počutili kot enakovredni proizvajalci v socialistični družbi z vsemi ostalimi prebivalci, ki delajo na drugih področjih naše družbene in ekonomske ureditve, kar pa delno v tem trenutku prav mi lahko uresničimo in prispevamo k temu svoj delež.

Spust v brezno pod Gamsovo glavico - 445 m

Ob koncu septembra sva se dva člana kolektiva Elektromehanike prof. Tomaž Planina in Davorin Preisinger udeležila raziskovalne ekskurzije slovenskih jamarjev v eno najglobljih jam Jugoslavije.

Brezno pod Gamsovo glavico so odkrili jamarji Planinskega društva Železničar iz Ljubljane pred tremi leti. Nanj so naleteli pri raziskovanju terena severno od Bohinjskega jezera. Brezno leži blizu steze, ki pelje od planine Vogar na planino Viševnik.

Železničarjevi jamarji so brezno raziskovali tri leta. Na zadnji letošnji ekskurziji so prodrli, po njihovih meritvah 615 m globoko. Po tem obisku brezna niso več kazali posebne vneme, da bi objekt do konca raziskali.

Ker je tako globokih jam na svetu malo, doslej znane pa so že vse raziskane so se po nepotrjenih vesteh za prihodnje leto zanj pričeli zanimati nemški in angleški jamarji. To, da bi morali tujci raziskovati našo zemljo, je razburilo člane Društva za raziskavo jam Ljubljana. Tako so pričeli z organizacijo jesenske odprave v brezno. K sodelovanju so povabili tudi 2 jamarja iz Kranja in enega iz Brežic.

Zadnji sestanek 18 udeležencev, ni dajal ravno videza, da bo akcija uspešna. Zunaj je močno deževalo, slabo vreme je trajalo že 10 dni in tudi meteorologi niso napovedovali nobenih izboljšav. V kotu sode je stalo 15 polnih transportnih vreč, vsakdo je vedel, da se bo akcija pričela šele takrat, ko bo ves ta material pred vhom v brezno. Vzdušje je popravilo poročilo, da je prejšnjo soboto in nedeljo 8 članov, ki so nesli del opreme do brezna namestilo lestve do globine 100 m.

Zbor za vse udeležence je bil 22. septembra v Stari Fužini pri Bohinju. Poleg svoje opreme — jamarske, spalne vreče, gumijaste blazine in ostale osebne opreme je vsakdo dobil še po eno transportno vrečo, do vrha naloženo s hrano in skupno opremo. Tako otovorjeni smo se zagrizli v klanec proti planini Vogar.

Planinski izlet na Ratitovec

PD ZP Iskra prireja 1-dnevni izlet na Ratitovec dne 11. novembra t.l. Udeleženci izleta iz Ljubljane naj se zberejo ob 6,45 na avtobusni postaji, udeleženci iz Kranja pa ob 7,30 na avtobusni postaji v Škofji Loki. Iz Železnikov odhoda na Ratitovec, potem čez Sorško planino do Litostrojske koče in do Sorice, odkoder bo povratek v Ljubljano.

Potrebna je normalna planinska oprema.

Za člane društva PD Iskra je cena 10,00, za nečlane pa 20,00 din.

Izlet: približno 6 ur hoda.

Interesenti naj se prijavijo do 6. novembra na: PD Iskra, Ljubljana, Trg Prekomorskih brigad 1, tel.: 57-969.

Po večerji smo najprej enakoverno porazdelili opremo po transportnih vrečah in tako zmanjšali nekaterim tovor za naslednji dan. Do sončnega vzhoda smo naslednje jutro premerili že del poti proti planini Viševnik. Čeprav je bilo hladno, nam je lil pot z obraza, kot da bi bilo sredi poletja. Zadnje četrtino se je steza strmo dvignila, zato smo drug za drugim snemali del tovara, po katerega smo se morali vrniti še enkrat. Popoldne smo se razmestili po planšarskih stanovih na planini Viševnik ter si začeli pripravljati opremo za naslednje jutro.

Zjutraj smo rabili nekaj časa, da smo si zaradi mraza ogreli premrle ude. Po zajtrku se je odpravila transportna skupina, v katero sem bil dodeljen, proti vходу. S seboj smo nesli material potreben za opremo jame (jamske lestve, vrvi, klini, vponke...) ter dva šotora in hrano za drugo skupino. Pred jamo je minilo precej časa preden smo bili vsi narejeni za spust. Botrovala je tudi trema, čeprav tega nihče ni hotel priznati. Od devetih se je zadnji član naše skupine spustil v vhodno 15 m brezno. Do globine cca 100 m smo razmeroma hitro napredovali, ker so bile vrvi že napete in lestve pritrjene, naprej pa je šlo počasneje. Nad vsakim breznom je bilo potrebno najti primerno mesto za pritrjevanje lestev in vrvi. Včasih smo si pomagali z zagodenimi skalami, drugače pa je bilo potrebno najti primerno razpoko za klin. Na koncu sistema brezen katere si sledijo 15 m, 32 m, 19 m, 24 m, 14 m, 32 m in 12 m jama vodi skozi meander, to je ozka in globoka razpoka. Skozi ta 90 m labirint smo si tovor podajali iz rok v roke. Nekaj deset metrov nad prostorom, ki je bil določen za bivač nas je dohitela druga skupina. Ta je imela nalogo, da razišče in izmeri brezno od bivača naprej. Tej skupini pravimo jamarji »špica« članom pa »špičaki«. Vanjo so bili določeni kondicijsko najsposobnejši udeleženci ekskurzije, saj je bilo od njih odvisno kako globoko bomo prodrli. Po skromni malici smo se poslovili. Oni so si nekaj niže po-

stavili šotore in se odpravili k počitku, mi pa smo se začeli vračati. Nazaj grede smo brezno skrbno merili in risali. Določen sem bil za zapisnikarja in sem od točke do točke beležil podatke, katere sta mi narekovala merilca (dolžina, naklon in smer) ter risal skico prereza in floris brezna. Plezanje po lestvah navzgor nam je jemalo moči, čas prebit v temi pa je bil tudi že precejšen. Preko vsakega brezna je šlo težje, utrujenost se je vidno stopnjevala, hlad pa je pri tem tudi krepko pomagal. Jame v nižinah imajo namreč stalno temperaturo okrog 8°C, v tem breznu pa je temperatura 1°C. Vonj po svežem zraku, katerega smo začutili pod zadnjim breznom, nam je vili novih moči. Ko sem zapisoval zadnje podatke o breznu, mi je roka s svinčnikom drhtela. Kako tudi ne bi, ura je bila pet zjutraj, za nami je bilo 20 napornih ur. Po nekaj požirkih toplega čaja se je vrnila dobra volja in kar ni se nam mudilo spat.

Naslednji dan so iz bivaka v jami telefonirali šole pozno zvečer. Prodrli so le kakih 20 m globje kot predhodniki, tam pa se brezno tako zožilo, da je napredovanje nemogoče. Ves ta del brezna so izmerili in skicirali.

Jutro smo pričakali že vsi na nogah, ponavljala se je slika izpred štirih dni. Pripravljanje opreme, potrebne za ponoven spust. Maksimalno si je pod pajaka oblekel kak pulover več, ker smo imeli slabe izkušnje od prej. Tudi hrane so vzeli več s seboj, ker smo si jo prvič preveč počilo odmerili.

Pri spuščanju v brezno je šlo lažje, ker so bile vrvi že napete in tudi jama smo že poznali. Srečanje s »špičaki« je bilo glasno in veselo. Povedali so, da je blizu bivaka brezno po katerem se bo drugo leto dalo napredovati. Sedaj sta dva od njih prodrla 70 m v to smer in se brezno nadaljuje. Torej le ni bilo to naše zadnje srečanje z »breznom«.

Na povratku smo za seboj pobirali ves material. Transportne vreče, polne mokrih vrvi in ilovnatih lestev so iz brezna v brezno postajale vse težje. Po 20-urah dela je srečno prispelo na površje dvanaest vreč in trinajst jamarjev.

Med našim spanjem je Koko izračunal celotno globino — 445 m, to je čez nekaj dni potrdil tudi računalnik. To je torej točna globina Brezna pod Gamsovo glavico.

Pot v dolino je bila lažja, saj nas je čakala doma topla postelja, ki se bo po sedmih dneh pastirske staje pošteno prilegla. Ob slovesu smo si krepko stisnili roke in si želeli prihodnje leto ponovno snidenje na Viševniku.

Davorin Preisinger

Obvestilo SNG Drama

Slovensko narodno gledališče-Drama v Ljubljani obvešča vse abonente iz Iskre, ki imajo abonmajske sedeže v naslednjih abonmajskih redih: A, Č in D in so zamudili prvo abonmajsko predstavo »Vdova iz Ancone«, da si na osnovi svoje abonmajske izkaznice lahko predstav ogledajo v katerem koli drugem abonmajskem redu.

SNG Drama

Z letalom DC-9 v München

Če hočete obiskati svetovno razstavo elektronike in elektronske opreme v času od 23. do 29. novembra t.l. se prijavite za enodnevni izlet z letalom DC-9 Inex Adrie Avioprometa.

Dan izleta je planiran na soboto, 25. novembra. Cena prevoza z letalom v obe smeri s plačano pristaniško takso v Münchnu je 420 din.

Udeleženci izleta plačajo še posebej na letališču Brnik 20 din (pristaniška taksa) ter 5 DM za prevoz z avtobusom z letališča München v mesto in iz mesta na letališče.

Odhod letala z letališča Brnik je 25. novembra (sobota) ob 7. uri, povratek istega dne ob 20. uri. Udeleženci izleta morajo biti na letališču najmanj eno uro pred odhodom letala, to je ob 6. uri.

Prijave in vplačila za ta izlet sprejemajo do 14. novembra 1972: Leo Suchy ali Vinko Babnik, Aerodrom Ljubljana-Brnik, tel. 064-215-72, ali pa pri Inex-adria avioprometu Ljubljana, Titova 48, tel. 061-313-366.

Pogoj za potovanje je polna zasedba letala.

Športna tekmovanja za dan republike

Eden izmed sadov oživilje nem dejavnosti mladinske organizacije v tovarni za elektroniko in avtomatiko na Pržanu je športno tekmovanje znotraj tovarne, organizirano v počastitev letošnjega dneva republike. Izvesti takšna interna tekmovanja je bila ena izmed prvih nalog mladinske organizacije, ki je v zadnjem času dejansko bila povsem neaktivna.

Mladj so organizirali tekmovanje v odbojki, namiz-

nem tenisu, streljanju z zračno puško in v šahu. Med člani delovnega kolektiva so znali vzbuditi precejšnje zanimanje, saj se je na primer tekmovanja v odbojki udeležilo kar šest ekip iz različnih oddelkov v tovarni.

Odbojgarski turnir se je v celoti že končal in največji uspeh je požela ekipa orodjarjev, ki je bila najboljša. Sledile so ji pa naslednje ekipe: 2. osnovne delavnice, 3. sindikat, 4. priprava dela, 5. kontrola, 6. TV montaža.

Da pa so lahko odbojgarski turnir izpeljali, so mladi najprej temeljito uredili igrišče ob menzi, ga posuli, obarvali droge in ga ustrezno tudi orisali. S tem so zagotovili razmah te priljubljene športne zvrsti v tovarni, za katero vlada precejšnje zanimanje.

Tudi v ostalih naštetih športnih zvrsteh so in bodo boji hudi, vendar ta tekmovanja še trajajo in bodo končana do 25. novembra. Tedaj bomo spet kakšno rekli o tistih s Pržana, ki so se v tekmovanju najbolje odrezali.

ZAHVALA

Ob smrti drage sestre
MARIJE DAGARIN

se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavcem obrata »Števec«, delovni enoti stikalnih ur, obrata ATN-GPP, obrata »Stikala« ter sindikalni organizaciji kranjske tovarne za izražanje sožalja, podarjeno cvetje in finančno pomoč. Posebno se zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na njen zadnji poti.

Sestra Olga in brat Rafto

ZAHVALA

Iskrena hvala sodelavcem v produkciji, posebno pa ožjim sodelavcem v skladišču orodja za pomoč in pozornost, ki sem je bil deležen v času bolezni in za lepa darila ob upokojitvi. Prisrčno se zahvaljujem tudi sindikatu in socialni delavki za vse obiske in večkratno denarno pomoč ter vsem, ki so me obiskali v bolnici in doma.

Janez Verbič

I S K R A — glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra Kranj, industrije za elektromehaniko, telekomunikacije, elektroniko in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Igor Slavec. Odgovorni urednik: Janez Šilo. — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov uredništva: ISKRA Kranj, Savska toka 4, telefon 22-221, int 333 — Tisk in kliseji: »CP Gorenjski tisk« Kranj